

Innlegg på årsmøtet til Fiskebåt Vest i Fosnavåg på Sunnmøre
13. desember 2019
Tildelt tid: 15 min Antall ord: 1280

God ettermiddag!

Takk for invitasjon til å komme til årsmøtet deres, på selveste Lucia-dagen.

***

Denne uken kom FNs utviklingsprogram med sin årlige levekårsindeks, der Norge topper listen for femtende året på rad.

Vi nordmenn er selvsagt klar over at vi bor i verdens beste land, men vi kan godt koste på oss å oftere reflektere over hvorfor det er slik.

Her vi er nå, i skjæringspunktet mellom vestlandsnaturen og storhavet, altså i fjæra, er et godt sted for å reflektere over dette.

Vi har tatt havet og steinrøysa i bruk. Vi har temmet fossekraften og etterhvert vindkraften, og vi har trosset det bårute havet for å hente opp olje og gass fra havbunnen.

Samtidig: Der leikade fisk nedi kavet – og den leiken ville nordmannen sjå, som Ivar Aasen korrekt observerte.

Som statssekretær i Olje- og energidepartementet har jeg så langt arbeidet mest med fornybar energi. Jeg har ikke allverden av erfaring med fiske, men jeg kjenner på et slektskap mellom de næringer vi har ansvar for og fiskerinæringen.

Fiskerinæringen høster også av en fornybar ressurs som forvaltes innen bærekraftige rammer. Naturen tas i bruk, sterke krefter må trosses og tøyles, og resultatet er grunnleggende varer og tjenester for samfunnet: Mat og energi.

Fisk har vært en viktig eksport fra Norge i uminnelige tider, og har satt spor etter seg sørover i Europa. I april var jeg på

vindkraftkonferansen i Bilbao, der en bydel heter "Noruega" på grunn av den lange historien med import av klippfisk.

I Bilboa ble forresten store deler av det flytende vindkraftverket Hywind Skottland bygget på oppdrag for Equinor. Samhandlingen fortsetter, også på nye områder.

***

Jeg er invitert for å innlede om utbygging av vindkraftanlegg i norske havområder.

La meg starte med å si noe om havvind-næringen og de mulighetene som mange ser.

Dere, og flere andre fiskeriorganisasjoner, har pekt på at dette ikke er en lønnsom kraftteknologi. Det er riktig i dag, men jeg tror ikke det vil være riktig i mange år fremover.

Det mest påfallende med denne næringen er nemlig at kostnadene faller svært raskt. For et par år siden var kostnadene godt over 100 øre per kilowatttime. Men i Equinor sitt gigant-prosjekt på Doggerbank ble kostnaden de vant

auksjonen på noe over 40 øre per kilowatttime. Det er ikke langt unna kraftprisen i Norge.

Det er oppløftende, for det at fornybar kraftproduksjon blir billigere gjort det lettere å nå klimamålene. Det betyr også at mange land ser muligheter, og at dette kan bli en veldig stor næring.

IEA spår at vindkraft til havs kan bli den største kilden til kraft i Europa innen 2040, og at det da blir omsatt for tusen milliarder kroner innen havvind årlig.

Dette gir muligheter også for norsk næringsliv. Vi ser at store deler av leverandørindustrien som tradisjonelt har levert til petroleum, nå også vender seg mot havvind. Aibel og OHT (Offshore Heavy Transport) har nettopp vunnet store kontrakter til utbyggingen på Doggerbank.

Norsk Industri og Rederiforbundet er blant de mange som er svært positive til havvind. Disse ønsker å få fortgang i utviklingen og for å bygge opp norsk leverandørindustri for et internasjonalt marked.

Jeg er enig i at utviklingen innen havvind byr på svært spennende muligheter for norsk næringsliv. Vi har et unikt utgangspunkt med vår erfaring innen skipsfart, petroleum og fornybar energi, og vi har i noen år nå sett at det eksporteres for milliardbeløp til utbygging i andre land.

Derfor støtter regjeringen norske bedrifter i den internasjonale satsingen og vi har gode ordninger på plass både når det gjelder forskning og utvikling, næringsfremme og eksportfinansiering.

***

Foreløpig er flytende vindkraft en mindre moden teknologi enn bunnfast, som er det som med noen få og små unntak er bygget ut så langt.

Men innen flytende vindkraft er Norge verdensledende. Vi hadde verdens første flytende turbin utenfor Karmøy, og Equinor bygget verdens første flytende vindpark utenfor

Skottland. Nå behandler mitt departement saken om Hywind Tampen, som kan bli verdens største flytende vindpark, og den første som forsyner olje og gassinnretninger

Det er også innen flytende vindkraft at mange nå ser at Norge kan bygge videre og ta en lederrolle i den internasjonale utviklingen.

Flytende vindkraft har et stort markedspotensiale internasjonalt dersom det lykkes å redusere kostnadene til et konkurransedyktig nivå. Det er mange land som ikke har havområder som egner seg for bunnfast vindkraft.

***

Regjeringen ønsker å legge til rette for lønnsom utbygging av fornybar energi. Det betyr at vi ikke planlegger å subsidiere utbygging av vindkraftprosjekter i kommersiell skala til havs.

Det er markedet som legger premissene for hvilke prosjekter som har livets rett. Slik vil det være framover på land og slik skal det også være til havs.

Gjennom konsesjonsbehandlingen gjøres vurderingen av om fordelene er større enn ulempene, og om hvordan konkrete prosjekter skal utformes for å unngå for store negative konsekvenser.

Som dere vet har vi hatt et forslag om åpning av områder for vindkraft til havs på høring. Det kom rundt tre hundre innspill, blant annet fra Fiskebåt Vest.

Jeg ønsker å benytte anledningen til klargjøre hva som er foreslått.

Regjeringen har foreslått å åpne to områder, Utsira Nord og Sandskallen-Sørøya Nord, for konsesjonssøknader om fornybar energi. Vi har også bedt om innspill på området Sørlige Nordsjø II.

Dersom et område åpnes blir det mulig å søke konsesjon. I utkastet til forskrift, som også var på høring, blir den videre saksgangen beskrevet.

Etter dette forslaget skal det først utarbeides en melding med forslag til konsekvensutredningsprogram som skal på høring, før det skal utarbeides en konsesjonssøknad som også skal på høring.

Vi mener dette er et forslag som gir god anledning til å komme med innspill til eventuelle konkrete prosjekter som blir fremmet. Men vi har fått mange synspunkter og innspill som vi nå vurderer før forskriften fastsettes.

Et annet viktig poeng med regjeringens forslag er at områdene vi har foreslått er store i geografisk utstrekning, samtidig som potensialet for mulig utbygging innenfor disse områdene i følge NVE er langt mindre. En viktig kvalitet ved disse områdene er derfor at det er stort rom for tilpassing til andre interesser.

En utbygging på 1500 megawatt i Utsira Nord tilsvarer for eksempel at 19 prosent av arealet brukes.

Fiskeri er selvsagt en av de viktigste hensynene når det en gang i fremtiden skal vurderes plassering og vilkår for

eventuelle vindkraftprosjekter. Vi er også i dialog med våre europeiske naboland om deres erfaringer med vindkraft til havs og forholdet til andre næringer og interesser.

Vi skal alltid tenke helhetlig i havpolitikken vår. Å legge til rette for sameksistensen mellom ulike næringer er et grunnleggende prinsipp for Norge som havnasjon.

Olje- og energiministeren vår fra Nordland er veldig opptatt av spørsmålet om sameksistens på havet – han var tidlig ute med å påpeke viktigheten av en dialog med fiskeriinteresser da arbeidet med åpning av områder for havvind kom på agendaen.

Om vi ikke alltid er i samme båt, så er vi på samme havet.

Vi kan ta petroleumsvirksomheten som eksempel. Her har vi fått på plass en god og velfungerende praksis for hvordan man kan drive *både* seismikkinnsamling og fiskerivirksomhet.

Ikke minst har vi et godt rammeverk i forvaltningsplanene som jevnlig oppdateres med ny kunnskap.

***

Jeg forstår godt at dere er skeptiske til vindkraft til havs – det vil kunne legge noen begrensninger på fiskerinæringen. Men jeg håper dere har forståelse for at det kan bli noen kraftverk til havs også i Norge, som på samme måte som fiskeri bidrar til næringsutvikling og arbeidsplasser.

Og jeg håper dere fortsatt vil uttale dere og bidra til at fremtidige prosjekter blir til så lite ulempe som mulig. Så er det sånn at vi nå leser og vurderer høringsuttalelser, og eventuelt vil justere forslaget vårt på noen punkter.

Så regner jeg med at dere har ytterligere spørsmål og synspunkter. Det er ikke sikkert jeg kan svare på alt, særlig ikke på det som konkret går på det arbeidet vi nå holder på med, men jeg lytter svært gjerne.

Tusen takk for oppmerksomheten så langt!